

Sygn. akt V KK 137/21

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 9 marca 2022 r.
sprawy **E. S.**
skazanego z art. 207 § 1 k.k. i in.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 20 sierpnia 2020 r., sygn. akt IV Ka (...),
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w W.
z dnia 6 marca 2020 r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego,**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. B., Kancelaria Adwokacka w P., kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa i 80/100 złotych), w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji.**

UZASADNIENIE

E. S. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 6 marca 2020 r., sygn. akt II K (...), za to, że:

I. w okresie od początku lata 2018 do dnia 20 maja 2019 r. w P. znęcał się fizycznie i psychicznie nad swoją konkubiną J. S. w ten sposób, że wszczynał awantury domowe, podczas których wulgarnie ją wyzywał i znieważał, groził

pozbawieniem życia, bezpodstawnie zarzucał niewierność, notorycznie kontrolował i ograniczał kontakty pokrzywdzonej, sprawdzając korespondencję w jej telefonie komórkowym, a także bił uderzając w twarz, szarpał, popychał oraz przewracał na podłogę, tj. przestępstwo z art. 207 § 1 k.k., za co wymierzono mu karę 9 miesięcy pozbawienia wolności;

II. w dniu 20 maja 2019 r. w Pomarzanowicach podczas podróży samochodem stosował przemoc oraz groźby bezprawne w celu zmuszenia J. S. do określonego zachowania, tj. do zaniechania zakończenia ich związku partnerskiego, w ten sposób, iż trzymając pokrzywdzoną za szyję zapowiadał jej, że jeśli z nim nie będzie lub mu ucieknie to ją odnajdzie i zabije, używając siły umieścił ją w bagażniku auta, szarpał pokrzywdzoną i bił rękami po twarzy, powodując u niej obrażenia w postaci krwaka i drobnej rany tłuczonej wewnętrznej powierzchni dolnej wargi, które to spowodowały rozstrój zdrowia na okres poniżej 7 dni, tj. przestępstwo z art. 191 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za co wymierzono mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności;

III. w dniu 21 maja 2019 r. w N. naruszył mir domowy G. S. w ten sposób, iż pod nieobecność pokrzywdzonej wjechał poprzez otwartą bramę wjazdową samochodem na teren jej ogrodzonej posesji, a następnie, pomimo wielokrotnych wezwań osoby uprawnionej, terenu tego nie opuścił, tj. przestępstwo z art. 193 k.k., za co wymierzono mu karę miesiąca pozbawienia wolności;

IV. w dniu 21 maja 2019 r., na drodze publicznej relacji W. – N. prowadził samochód osobowy, nie stosując się do decyzji Starosty Powiatowego w P. z dnia 16 stycznia 2015 r. o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami, tj. przestępstwo z art. 180a k.k., za co wymierzono mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy połączył wymierzone oskarżonemu jednostkowe kary pozbawienia wolności, orzekając w ich miejsce karę łączną roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczył okres tymczasowego aresztowania w sprawie.

Ponadto orzekł środki karne:

- zakazu kontaktowania się przez dwa lata z pokrzywdzoną J. S. bez jej zgody w jakikolwiek sposób i zakazu zbliżania się do pokrzywdzonej na odległość mniejszą niż 10 metrów bez jej zgody;
- zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na 3 lata.

Obrońca oskarżonego zaskarżyła wyrok Sądu Rejonowego w całości, zarzucając:

- obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść wydanego wyroku, a w szczególności art. 2 § 2, art. 4, art. 5 § 1 i 2 oraz art. 7, art. 92 i art. 410 k.p.k.;
- rażącą niewspółmierność kary poprzez wymierzenie rażąco surowych kar jednostkowych oraz kary łącznej;
- rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie art. 424 § 2 k.p.k. poprzez ogólnikowe i skrótowe uzasadnienie orzeczenia o karze;
- obrazę przepisów prawa materialnego - art. 207 § 1 k.k. i art. 193 k.k., przez zupełnie nieuzasadnione przyjęcie, że w ustalonym przez sąd orzekający stanie faktycznym zrealizowane zostały znamiona przypisanego oskarżonemu przestępstwa znęcania się.

Podnosząc powyższe wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia czynów I - III, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w P., wyrokiem z dnia 20 sierpnia 2020 r., sygn. akt IV Ka (...), zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Obrońca E. S. wniósł kasację od powyższego orzeczenia, zaskarżając je w całości i zarzucając:

1. naruszenie art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 11 § 1 k.k. poprzez zaniechanie dokonania kontroli odwoławczej oraz zmiany bądź uchylenia wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 6 marca 2020 r. na korzyść E. S. niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy z dnia 15 czerwca 2020 r. w sytuacji, gdy utrzymanie w mocy zaskarżonego orzeczenia było rażąco niesprawiedliwe, ponieważ wyrok Sądu I instancji zapadł z naruszeniem zasady zakazu podwójnej karalności (*ne bis in idem*), jak również z naruszeniem ujemnej przesłanki procesowej z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. (*lis pendens*) i art. 11 § 1

k.k. w odniesieniu do drugiego z czynów przypisanych podsądnemu (przestępstwa z art. 191 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.), albowiem w realiach niniejszej sprawy zachodzi tożsamość czynu zarzucanego oraz przypisanego E. S. w pkt II z czynem zarzucanym oraz przypisanym mu w pkt I wyroku Sądu I instancji (czyn z art. 207 § 1 k.k.), gdyż zachowanie wskazane w opisie pkt II wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 6 marca 2020 roku zawierało się jednocześnie w ramach przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. przypisanego E. S. w pkt I wyroku (stanowiło fragment jego czynności wykonawczej), które to wskazane powyżej rażące naruszenie przepisu prawa miało istotny wpływ na treść orzeczenia, albowiem doprowadziło do bezzasadnego utrzymania przez Sąd Odwoławczy w mocy zaskarżonego wyroku Sądu I instancji w sytuacji, gdy było to rażąco niesprawiedliwe;

2. naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 207 § 1 k.k. oraz w zw. z art. 193 k.k. poprzez zaniechanie rozpoznania przez Sąd Odwoławczy zarzutów obrazy przepisów prawa materialnego art. 207 § 1 k.k. oraz art. 193 k.k. sformułowanych przez obrońcę w apelacji z dnia 15 czerwca 2020 r., co potwierdza bezsprzecznie treść uzasadnienia wyroku Sądu II instancji, w którym próżno doszukiwać się jakichkolwiek rozważań Sądu Odwoławczego w odniesieniu do tych zarzutów obrońcy, czy też kwestii wypełnienia przez podsądnego znamion czynów zabronionych ujętych w w/w przepisach i to zarówno w części wstępnej uzasadnienia, jak i w jego rozwinięciu, podczas gdy Sąd odwoławczy był zobowiązany do rozważenia wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w apelacji stosownie do treści przepisu art. 433 § 2 k.p.k.;

3. naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez zaniechanie rozważenia, względnie należytego rozważenia, podniesionych przez obrońcę w apelacji zarzutów naruszenia przepisów postępowania (m.in. art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 424 § 2 k.p.k.), albowiem ze sporządzonego na sztamkowym wzorze uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 20 sierpnia 2020 r. wynika, że Sąd odwoławczy jedynie w sposób pozorny i ogólny dotknął problematyki uchybień podniesionych przez obrońcę podsądnego w apelacji z dnia 15 czerwca 2020 r., zaś w rzeczywistości w żadnej mierze nie odniósł się do wskazanych przez obrońcę sprzeczności i nielogicznych stwierdzeń,

celowo przeinaczonych przez Sąd I instancji zeznań świadków, czy też pominiętych okoliczności wynikających z całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego (w tym okoliczności wynikających z dowodów uznanych przez Sąd I instancji za całości wiarygodne) i to wszystko w sytuacji, gdy Sąd II instancji całkowicie zbagatelizował fakt, że Sąd Rejonowy w W. w swoim uzasadnieniu praktycznie w ogóle nie dokonał oceny poszczególnych dowodów, a jedynie w formie punktowej streścił wybiórczo (niekiedy również je przeinaczając) fragmenty zeznań poszczególnych świadków oraz opiniującego w sprawie biegłego.

Wskazując na powyższe zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w P. oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w W. i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania;

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okrękowej w P. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym, co uzasadnia jej rozpoznanie i oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Zarzut niedostrzeżenia przez Sąd odwoławczy powodu do zmiany lub uchylenia wyroku Sądu I instancji w związku z naruszeniem przez ten Sąd zasady zakazu podwójnej karalności nie zasługuje na uwzględnienie, jako że nie doszło w postępowaniu odwoławczym do naruszenia przepisów wskazanych w podstawie prawnej tego zarzutu, to jest art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 11 § 1 k.k. Przede wszystkim nie można się zgodzić ze stanowiskiem obrońcy, że utrzymanie w mocy wyroku Sądu I instancji, którym skazano E. S. m.in. za dwa pozostające w zbiegu realnym czyny – z art. 207 § 1 k.k. oraz art. 191 § 1 k.k. i 157 § 2 k.k. było rażąco niesprawiedliwe. Na gruncie poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, taka konstrukcja odpowiedzialności karnej oskarżonego była bowiem dopuszczalna, a nawet uzasadniona. Zachowanie skazanego z dnia 20 maja 2019 r., polegające na stosowaniu wobec pokrzywdzonej przemocy i gróźb bezprawnych w celu zmuszenia jej do określonego zachowania, tj. zaniechania zakończenia ich związku partnerskiego,

czemu towarzyszyło uszkodzenie ciała pokrzywdzonej, stanowiło nowy, odrębny czyn, a nie element przypisanego oskarżonemu w tym wyroku przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. Oskarżony działał tu bowiem z odmiennym zamiarem, przyświecał mu inny cel. Nie chodziło mu, jak dotychczas, o dokuczenie pokrzywdzonej, upokorzenie jej czy poniżenie w sposób określony w opisie czynu pierwszego, lecz zmuszenie do pozostania w związku, w którym ona być już nie chciała z uwagi na znęcanie się nad nią przez skazanego. W tej sytuacji skazanie E. S. za dwa pozostające w zbiegu realnym czyny, a nie jeden kwalifikowany kumulatywnie z art. 207 § 1 i art. 191 § 1 i art. 157 § 2 k.k. nie naruszało normy wyrażonej w art. 11 § 1 k.k. Ponieważ zaś kwestia powyższa nie była przedmiotem zarzutów apelacji, a jednocześnie z wyżej wskazanych powodów nie było podstaw do ingerencji w treść wyroku na podstawie art. 440 k.p.k., Sąd odwoławczy nie miał obowiązku wypowiadać się na ten temat. Oznacza to, że nie wychodząc poza granice apelacji, by rozważyć zasadność przyjętej przez Sąd I instancji konstrukcji odpowiedzialności karnej, Sąd Okręgowy nie naruszył obowiązującego prawa, w tym powołanych pierwszym zarzutem kasacji art. 433 § 1 k.p.k. i art. 440 k.p.k.

Odnosząc się do drugiego z zarzutów kasacji należy przyznać, że istotnie, w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd odwoławczy nie odniósł się wprost do zarzutów ujętych w pkt 7 i 8 apelacji, w których zarzucono obrazę przepisów prawa materialnego art. 207 § 1 k.k. i art. 193 k.k. Jednak zarzuty te tylko pozorowały naruszenie prawa materialnego, w rzeczywistości odnosiły się bowiem do faktycznych podstaw skazania oskarżonego za przypisane mu czyny. A do tej problematyki – a więc prawidłowości ustaleń faktycznych – Sąd odwoławczy niewątpliwie się odniósł w rozważaniach dotyczących zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego. Sąd *ad quem*, nie podzielając stanowiska obrońcy, uznał za prawidłowe poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne i zaakceptował dokonaną w jego wyroku ocenę prawną zachowania oskarżonego. Treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie pozostawia wątpliwości co do poprawności tej oceny, a więc i tego, że skazany dopuścił się czynów wypełniających dyspozycje przestępstw z art. 207 § 1 k.k. i art. 193 k.k. W tej sytuacji należało uznać, że zaniechanie bezpośredniego odniesienia się przez Sąd odwoławczy do dwóch zarzutów apelacyjnych, mimo iż stanowiło naruszenie art.

433 § 2 i art. 457 § 3 k.p.k., bo sąd odwoławczy ma obowiązek rozważyć każdy zarzut apelacji, nie miało w niniejszej sprawie istotnego wpływu na treść zaskarżonego wyroku. Nawet najbardziej wnikliwe rozważenie tych zarzutów nie mogło bowiem prowadzić do wydania orzeczenia odmiennej treści. Zatem i ten zarzut kasacji okazał się nieskuteczny.

Sąd Okręgowy rozważył również w wystarczającym stopniu podniesione w apelacji zarzuty naruszenia przepisów Kodeksu postępowania karnego, czemu dał wyraz w pisemnym uzasadnieniu, które spełnia standard określony dyspozycją art. 457 § 3 k.p.k., bowiem wskazuje, z jakich powodów Sąd ten uznał poszczególne zarzuty apelacji za niezasadne. Uzasadnienie to, formalnie rzecz biorąc, odpowiada na zarzuty apelacji w sposób na tyle zrozumiały, że skarżący po jego lekturze powinien wiedzieć, z jakich powodów Sąd ten nie uwzględnił zarzutów apelacyjnych i dlaczego wyrok wydany przez Sąd I instancji został utrzymany w mocy. Trzeba przy tym pamiętać, że „Stopień szczegółowości rozważań sądu odwoławczego, w wykonaniu obowiązku wynikającego z art. 457 § 3 k.p.k., uzależniony jest od jakości wywodów zawartych w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji oraz we wniesionym środku odwoławczym i w zależności od *meritum* sprawy może przybrać formę bardziej lub mniej rozbudowanego wyводу. Jeżeli więc ocena dowodów dokonana przez organ *a quo* jest wszechstronna, pełna, logiczna i wsparta zasadami doświadczenia życiowego, a tym samym w pełni odpowiada wymogom nałożonym przez reguły z art. 7 k.p.k., to wówczas sąd odwoławczy zwolniony jest od drobiazgowego odnoszenia się do zarzutów apelacji, kwestionujących w rzeczywistości taką ocenę” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2021 r., I KK 209/20).

Nawet więc jeśli uzasadnienie zaskarżonego nie jest nadmiernie obszerne – zwłaszcza uwzględniając wielość i szczegółowość zarzutów apelacyjnych – ale mimo to wskazuje na kompleksową i prawidłową kontrolę wyroku Sądu I instancji, nie można mówić, że nie spełnia ono wymogów określonych w art. 457 § 3 k.p.k.

Okoliczności niniejszej sprawy nie pozostawiają wątpliwości, że E. S. dopuścił się przypisanych mu czynów. Ustalenie to pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k. i nie podlega wzruszeniu w postępowaniu kasacyjnym, wszystkie zaś podniesione w kasacji zarzuty jawią się jako bezzasadne.

Nie dostrzegając podstaw do uwzględnienia niniejszej kasacji, należało ją zatem oddalić jako oczywiście bezzasadną, o kosztach postępowania rozstrzygając zgodnie z art. 637a w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

Wynagrodzenie za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną skazanemu z urzędu przyznano obrońcy na podstawie § 17 ust 3 pkt 1 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.